

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
"SVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Litwana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:

MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
Pusei metų 7000
Lietuvoje dvigubai
Atskiros numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I I I

SÃO PAULO. 1937, JANEIRO -- SAUSIO 23 D.

NR. 4 (70)

Pamaldos

SĮ SEKMADIENĮ SAUSIO MĖN. 24
DIENA PAMALDOS BUS:

8 val. ryto Vila Zelinoj Lietuvių Bažnyčioj.

11 val. šv. Antano do Pary bažnyčioj. Išpažinčių bus klausoma šeštadienio vakarą šv. Antano do Pary bažnyčioj ir sekmadienio rytą Villa Zelinoj.

Mišparai bus Vila Zelinos bažnyčioj 7 val. vak. Sugrįžus, ar atvykus antram kunigui, Vila Zelinoj pamaldos vėl bus 11 val.

Su krikštais ar kitais reikalais prašoma kreiptis tuoj po pamaldų, ar iš anksto susitarti.

KOLONIJOS KAPELIONAS.

BAISI ŽMOGŽUDYSTĖ SMILGIUOSE

NUZUDYTI PENKI ŽMONĖS

Tarp Panevėžio ir Seduvos esančiame Smilgių miestelyje, 1936 m. gruodžio 18 d. išžudyta manufaktūros prekybininko Dovydo Foigelio šeima, iš viso 5 žmonės. Keturi iš nužudytųjų yra žydai, o penktoji tarnaitė lietuvė. Žmogžudystė buvo pastebėta 1,5 val. naktį. Pirmiausia buvo rastas kieme gulįs nužudytosios Feigos Foigelaitės lavonas.

Vietos žmonės apimti baimės ir bijosi kiekvieno nepažįstamo žmogaus. Jūs domina nužudytoji tarnaitė, kuri neturėjusi jokių dokumentų ir jos pavardės niekas nežinojo, nes ji pas Foigelį gyvenusi neregistruota.

UKININKU STREIKAS PRANCŪZIJOJ

Prancūzijos žemės ūkio ministerijoj lankėsi ukininkų lygos centrinio komiteto delegacija, kuriai vadovavo dešiniųjų politikas Dorgères. Delegacija įteikė Paryžiaus apylinkės daržovių augintojų reikalavimus. Vienas komiteto narys pareiškė spaudai, kad nutarta paskelbti daržovių augintojų streiką, prie kurio, kaip rašo „N. W. J.“ prieidės 80% Paryžiaus apylinkės ukininkų ir kad greit streikas persimes visą Prancūziją ir net į Alžyrą. Streiko komitetas išplatino atsisaukimus, kuriuose ragina streikuoti visą savaitę.

Etiopijoj dar tebeina karas

Nors italai etiopus (abisinus) yra ir nugalėję, tačiau dar visa Etiopijos žemė yra italų užimta. Maršalo Graziani italų kariuomenė vadovaujama dar tebekariauja su etiopais.

Ar ir Portugalijoje bus revoliucija?

Havasas praneša, sausio m. 20 d. Lisabonoj Ispanijos pasiuntinybėj sprogo dvi bombos.

Tą pat dieną įvyko sprogimas ir Karo Ministerijoj. Užmuštų nėra, tik 5 asmenys sužeisti.

Spėjama, kad tai ne keno kito, kaip anarchistų ir komunistų, kurie Portugaliją nori priversti prie to, prie ko privedė Ispaniją. Bet revoliucijos pavojus Portugalijai negresia.

Pranešama, kad buvo stengiamasi išsprogdinti ir ginklų sandėliai Bereil'e.

Ispanijoje karas dar nesibaigia

Nors telegramų agentūrų pranešimais sukilėliai smarkiai puola visuos frontuos vyriausybinius, bet galutinės pergalės dar nematyti. Tačiau jau galima spėti išvisų aplinkybių, kad vyriausybiniškai neatsilaikys.

Sausio m. 25 d. São Paulo įkūrymo diena

Kasmet sausio m. 25 d. São Paulo miestas švenčia savo įkūrymo dieną. Šiais metais sueina 383 m. nuo São Paulo įkūrymo. Jo įkūrėju yra kunigas jezuitas Ančieta, kuris pirmą kart

ėta atvykęs sausio m. 25 d., Sv. Povilo atsimintimo dieną, apie São Bernardą atlaikė Sv. Mišias. Ir nuo tos dienos šventojo miestas gavo „São Paulo“ vardą.

Audros, potvyniai, šalčiai

18 d. sausio mėn. Šiaurės vokiečių ir Baltijos jūroj siautė su sniegu smarkios audros. Audros metu, manoma, kad bus žuvusių mažesnių laivų.

Smarkūs lietūs ne tik Brazilijos, kai kurioms valstybėms pridarė daug nuostolių, bet ir 8 S. Amerikos valstybės, išsiliejęs upė Ohio yra apsemusi. Rynė 4000 šeimų namai yra apsemti.

Sių potvynių nuostoliai yra, nors galutinai neapskaičiuota, labai dideli. Sausio m. Europoj prasidėjo dideli šalčiai. Iš Lenkijos pranešama, kad dėl staigių ir didelių šalių daug kas nušalo rankas, kojas ir ausis. Iš Turkijos irgi pranešama apie smarkią žiemą, daug sniego ir smarkūs šalčiai, koki jau senai buvo. Šalčiai siekia 30 laipsnių.

Japonijos Užsienio Reikalų Ministeris smarkiai pasisakė prieš sovietus

Sausio m. 20 d. Japonijos užsienio reikalų ministeris Azita išdrožė smarkią kalbą užsienio politikos klausimais, pažymėdamas, kad japonų tautinės politikos tikslas yra užtikrinti pastovumą Rytuose ir dirbti pasaulinės taikos labui. O tos taikos didžiausiais priešais jis nurodo Sovietų Rusiją. Jis sako dėl to taip, kadangi 1935 m. vasarą įvykęs Kominternas Kongresas Maskvoj,

priėmė nutarimą, kur nurodoma, kad Japonija ir Vokietija yra artimiausios ateities Kominternas darbo dirva. Už Kinijoje vykstančius neramumus irgi kaltino Maskvą. Taip pat pasidžiaugė nuosirdžiais santykiais ir kas kart gyvenančia prekyba, su Pietų Amerikos valstybėmis. Nėra, atėjus, kad Japonija laukia tinkamos progos veržtis į Rusijos žemes.

— Sovietų vidaus reikalų ministerio parėdymu, suimtiems neva Trockio, bei Zinovjevo pasekėjams, kaip, Piatakoviui, Radekul, Sokolnikovui ir kitų byla prašideda sausio m. 23 d. Jie kaltinami špijonaze, teroristinėmis veiksmais, su tikslu pakenkti sovietų gyvenimui, bei už palaikymą ryšių su rusais emigrantais. Matyt, kad bolševikų „rojus“ nevystems patinka, jei net toki žymūs veikėjai už priešbolševistinį darbą sėdi kaltinamųjų suole. Pirmiau visi teisiamieji buvo žymūs bolševizmo šulai.

— Padėtis Matto Grosso dar nėra normali. Gyvenimų įvežės įstatyti rūpinasi, darydama atatinamus žygius, federalinė vyriausybė.

— Paskutiniui laiku vyriausybiniškai ne tik ginas, bet pradėjo kiti kurtos frontuos ir smarkius puolimus. Sausio m. 21 d. prieš pietus, smarkūs mišiai vyko tarp vyriausybinių ir sukilėlių aviacijos virš Madrido. Taip nacionalistų aviacija smarkiai bombardavo Malagą.

— Jau kuris laikas, kai brazilų spauda daug ir smarkiai rašo apie pabrangimą maisto produktų ir į tai kreipia atitinkamų valdžios įstaigų dėmesį. Integralistų (lietuviškai fašistų), laikraštis „Acção“ praneša kad 40% karvių, iš kurių São Paulo miestui pristatomas pienas, serga džiova.

Nepaprastas Tautų Sąjungos posėdis

Havasas pranešimu sausio m. 21 d. šaukiama nepaprastas Tautų Sąjungos posėdis, kuriame dalyvaus, Anglijos, Prancūzijos, Lenkijos, Ispanijos, Latvijos, Rumunijos, Turkijos ir Rusijos užsienio reikalų ministrai. Pažymėtina, kad į šį Tautų Sąjungos posėdį savo atstovą atsiųs ir Italija, kuri praėjusiais metais, kai buvo svarstomas Etiopijos klausimas, savo atstovą atšaukė. Dėbi tvarkoje numatyta svarstyti Ispanijos karo ir kiti svarbesni politinio gyvenimo klausimai.

Getulio Vargas važiuos į Ameriką

Brazilų spauda, iš patikimų šaltinių, praneša, kad Brazilijos prezidentas Getulio Vargas, kovo, ar balandžio mėn. važiuos į Ameriką, vizituoti S. Amerikos Prezidentą Rooseveltą, kuris vykdamas Argentinos buvos sostijos Brazilijos sostinėje, Rio de Janeiro mieste. Ten numatoma išbūti tik keletą dienų.

Mirė žymus Brazilijos rašytojas

Sausio m. 20 d. mirė vienas žymiausių Brazilijos rašytojų — poeto Alberto de Oliveira, 77 metų amžiaus. Iš pradžių jis neatatiko savo gabumų. Studijavo mediciną ir jiems artimus mokslus. Jis yra vienas iš steigėjų Brazilijos Literatūros Akademijos. Pirmą kart labiausia kaip rašytojas pagarsėjo „Sonetai ir Poemos“ veikalu išleista 1883 m. Jis dalyvavo ir visuomeniniame gyvenime. Brazilijos literatūroj jam priklauso viena garbiausių vietų.

Berlyno ir Romos suartėjimas

Sausio m. 22 d. iš Italijos grįžo, keleto dienų pabuvęs vokiečių vyriausybės atstovas generolas Geringas. Šios kelionės tikslas, kaip patys Geringas yra pareiškęs italų laikraštininkams, atatinamas, vienodas nusistatymas Ispanijos įvykių atžvilgiu, ir sudarymas bendro prieškomunistinio fronto. Šis suartėjimas su Italija šiuo metu ir Hitleriui svarbu, kadangi jis ruošiasi ateinantį sekmadienį pasakyti smarkią kalbą užsienio politikos klausimais.

Kalbama, kad neužilgo Musolini aplankys Hitlerį.

— Kopenhaga. E. Koldingo raketų fabrike įvyko sprogimas. Sprogiuotu metu fabrike buvo 11 žmonių. Bijoma, kad žuvusiųjų skaičius bus didesnis.

JAVONIS JIE ATNEŠA NAUJUS VERGIJOS PANČIUS

Paskutiniu metu, bolševistinis frontas, trečiojo internacionalo iš Maskvos vadovaujamas, visuose kraštuose rodo daug veiklumo. Štai gruodžio m., Lietuvoje eina mėnesinis žurnalas „Teisios Kelias“ skelbia dokumentus, iš kurių matyti, kad Lietuvoje bolševistinis frontas darė pastangų sueti vienybės su socialdemokratai ir liaudininkais. Jie jau net didžiavosi turį minėtų organizacijų centruose labai artimų žmonių. Bet, tiek socialdemokratais, tiek liaudininkais atsiskė bendradarbiauti su bolševistiniu frontu. Ir dėlto sąvartas, didžiulis liaudies frontas nesusidarė.

Apie Argentinoje Maskvos agentų slapta veiklą įdomių žinių, jau trečiam iš eilės Nr., paduoda São Paulo Kat. savaitraštis „Legionario“.

Dar neseniai į Ispaniją iš Maskvos atvyko 102 bedievių Sąjungos nariai, kurių tarpe yra ir totorių. Ši „delegacija“ specialiai skirta Ispanijoje, organizuoti „bežbožnių“ frontui.

Jau pirmiau esame rašę apie bolševikų bandymus sueti vienybės su Anglijos darbininkų darbo partija, o Prancūzijoje, net su katalikų darbininkais buvo vedamas savos rūšies flirtas. Nei viena, nei kita krašte tikslu nepasiekta. Ką reiškė, ar dešinėms partijoms atsakė: „Mums su jumis nepakeliu“.

Brazilija yra vieno iš tų trečiam internacionalui kraštų, kur savo darbo vaisių tikisi susilaukti greičiau, negu kur kitur.

Kad plačiai varoma bolševistinė propaganda Brazilijoje, apie jį netenka. Tai rodo areštai ir bylos už komunistinį veikimą. Į tas piktas nemaža ir ateivių patenka. O ypatingai yra liūdna, kad ištremtųjų svetimuosiuose pirmojo vietoje, palyginus su imigrantų skaičiumi, yra lietuviai. Keista yra, kad lietuviai, kurie atvyko sau garsesnę duonos kėsnį užsidirbti, kuris nėra nei šios valstybės pilietis, duodasi įpajinijamas į slaptas bolševistines organizacijas, kurių tikslas yra nuversti esamą valdžią. Tokių įvykių aktyvizacija nesistebėkime, kad norin patekti į vieną, ar kitą įstaigą, kartais į lietuvių žurnale su nepasitikėjimu, reikalaujama žinomų asmenų, ar įstaigų garantijos.

Kogi siekia ir nori bolševizmas? Pakeisti šių dienų socialinę santvarką, kad visi būtų sotūs, apsiręmę, kad nebūt išnaudojimo baudžios? Gyvenimas yra geriausias mokytojas. Atverskime gyvenimo knygą ir skaitykime su atsidėjimu. Štai netoli dvidešimties metų, kai Rusijoje šėimininkauja bolševikai. Ką davė bolševizmas Rusijos darbininkijai?

Negirdėtą lig šiol skurdą ir vergiją. Ir kaip gi bus gera darbininkui gyventi, jei tai, ką jis uždirba kruvinu prakaitu fabrike, išleidžiama agitacijos reikalams viso pasaulio valstybėse. Kai vienas Lietuvos profesorius lankėsi Rusijoje, ir kai jis išsiėmęs iš savo dėmėdano valgė duonos ir mėsos, tai vienas iš rusų paklausė: „Ar pas jus galima pirkti ir valgyti duonos kiek nori? Ir mėsos? Kai buvo paleisti angtot lietuvon iš bolševikų kalėjimų lietuviai kaliniai, tai vienas iš jų Katinė vykdamas pas savo giminių nakvynėn, pamatęs krautuves lange duonos, įėjo vidun ir paklausė pardavėjo, ar gaunasi pirkti be leidimo duonos. O pa galiau kokia politinė laisvė? Ispanijos „demokratijai“ ginti siūnčia kariuomenę ir ginklus.

Keno karvė bebaubta bolševikiškai tetyl. Ar dar gali būt didesnis demokratijos paniekimas, kaip pas bolševikus? Žiauresnė diktatūra, niekur kitur nėra. Ar turi teisės kito įsitikinti-

mo žmonės organizuoti? — Ne!

Sumindžiota ir sąžinės laisvė. Jei būt laisvė sąžinės, tai tie, kurie tiki į Dievą nebūt grūdami į kalėjimus, o bažnyčios nebūt paversta šokių salėmis. Tėvai neturi teisės savo vaikų mokinti. Kovojo su buržuais. Koks tad skirtumas, jei Kremliuje pirma buvo caras, o dabar Stalinas su žydais Litvinovais, Kaganovičiais ir kitais.

Bolševizmas nori išlaisvinti žmones iš „tikėjimo prietarų“. Kovoja su Dievu ir jo tarnais. „Bežbožniškai“ nori 160 milijonų rusų atvesti prie žydo Lenino, mirusio nuo venerinių ligų kapo, kad jį įvietojo Dievo imtų garbinti. Argi nekeista?

Visi tie, kurie vienur, ar kituragi tuoja, prijaudžia komunistams, reikty nusiusti vienjems, kitiems metams į bolševikų „rojų“, ten kur išbadejęs darbininkas dirba fabrike, nematydamas prieš save jokios permainos, jokios geresnės ateities. Grįžs visai kitaip kalbėtu, kaip kad kalbėjo praėjusį rudenį grįžęs iš Rusijos prancūzų rašytojas André Gide, kuris kol nebuvo savo akimis matęs Rusijos, bolševikams rašė himnus. Gi grįžęs, viešai, visam pasauliui pareiškė, kad kova su bolševizmu yra kova už pasaulio taiką, kultūrą ir žmoniškumą.

Buvo laikai, kada apie bolševizmą tegalima buvo žinoti iš Markso „Kapitalo“, Engelson ir kitų jo pirmtakų knygų. Dabar gi matome, kaip atrod Rusijos gyvenimas tvarkomas su lig tuo mokslu. Jei kas mėgsta skaityti apie bolševizmą knygas, tai tegul nepamiršta perskaityti ir gyvenimo knygą, kaip praktiškame gyvenime atrod bolševizmas, kuris žmonių gyvenimui daugiau nieko neatneš kaip bėda ir vergiją.

Vienuoliai jezuitai ir astronomija

(MOKSLAS APIE ŽVAIGZDES IR KITUS DANGAUS KŪNUS)

Ne tik seniau, bet ir dabar vienuoliai jezuitai daug dirba astronomijos srityje. Štai jų žymesnės observacijos (žvaigždžių stebėjimo, tyrinėjimo su tam tikrais židronais stotys): 1) Kinijoje netoli Zikavei miesto, 2) Filipinų salose, Maniloje, 3) Ispanijoje, 4) Vengrijoje, 5) Anglijoje, ir 6) Šiaurės Amerikos Valstybėse. Mokslo žmonės moka suderinti tikėjimą ir mokslą.

SKELBKITĖS TIK
„SVIESOJE“.

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausieji São Paulo rusų dainininkai ir muzikai kiekvieną vakarą linkmina svečius lietuvių šėimininkų užiegoje.

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461

KAMPAS RUA VICTORIA.

Tautiečiai, apsilankę nesigailėsitė.

Gali pagerėti vokiečių katalikų būklė

Hitleris paėmęs į savo rankas valdžią, pradėjo smarkiai spausiti katalikus. Uždaryta visa eilė katalikiškų organizacijų, laikraščių, kalėjimuose sėdi nemaža kunigų vienuolių, katalikų vadų. Hitleris buvo norėjęs savo rankas ir vokiečių katalikų reikalus paimti. Bet vokiečiams turint tokius energingus ir drąsius vadus, kardinolai Faulhaberis, Bertram Hitlerio planai nepavyko. Padėtis Vokietijos katalikų netikra.

Paskutinėmis dienomis, kai vokiečių valdžios atstovas Gerlingas nuvažiavo Romon tartis su Musolini del tolimosio bendradarbiavimo, tai tuo pat metu ir vokiečių vyskupai nuvažiavo Vatikaną, pas Popiežių, tartis del katalikų padėties Vokietijoje. Breslau arkivyskupas Kardinolas Bertram turėjo su Popiežiumi pastaloėjimą sausio m. 17 d. vienas, o sausio m. 20 d. taip pat Popiežiaus buvo priimtas, kur kartu su kitais 5 vokiečių dvasininkais tarė Vokietijos katalikų padėtį.

Politišiuosiuose sluoksniuose kalbama, kad esančiam Romoj Geringui Mussolini gali padaryti įtakos, kad vokiečių nacionalsocialistų valdžią pakeistų savo nusistatymą katalikų atžvilgiu. Šių

kellionių ir derybų pasekmės tuoje turės pasirodyti.

VOKIETIJOS DIKTATORIUS
HITLERIS.

Vokiečiai nori keisti rytų sienas

„Frankfurter Zeitung“ vedamajame antrašči: „Vokietija tarp vakarų ir rytų“ rašo, jog tiek Anglija, tiek Prancūzija vengiančios Vakarų Locarno. Jos norinčios padalinti Locarno į dvi sritis, būtent — šiaurės ir pietų.

Vokietija esanti pasirengusi ir tokiomis aplinkybėmis prisidėti prie taikos. Tačiau, kiek tai liečia Rytų Europos klausimą, išvedžioja toliau laikraštis, čia vokiečių nuomonė nieku būdu negalinti sutikti su anglų ir prancūzų nuomonėmis, nes jokia pasaulio galia negalinti priversti Vokietiją pripažinti dabartines Rytų Europos sienas galutinėmis. Vakarų ir rytų sienos esančios visiškai skirtingos, — kas galima vakaruose, tai nesą galima rytuose, pareiškia laikraštis. Jis daro tokią

išvadą: „Jeigu Prancūzija galėtų atitinkamai pakeisti savo nusistatymą, užot vis naujas paktas stengsis stabilizuoti dabartinę padėtį, tai tarpusavio susitarimo programą būtų lengviau nustatyti“.

AUTOMOBILIO AUKA

Petras Ramanauskas, 20 metų amžiaus gyvenąs rua Guarany 44 Nr. trečiadienį, sausio m. 19 d. išėjo miestan išskoti darbo. Bėdainant iš užpakalo buvo pervaziuotas lengvos mašinos ir labai pavojingai sužeistas. Dabar paguldytas Santa Casa ligoninėje. Kaibėti visai negali. Soferis suvažinėjęs Ramanauską, su savo mašina, paspruko.

Kardinolas Pacelli katalikiškos spaudos reikalu

KARDINOLAS PACELLI, VATIKANO
VALSTYBES SEKRETORIUS

Neseniai Kardinolas Pacelli parašė visiems katalikams įsidėmėtiną katalikiškos spaudos reikalu raštą. Ten sakoma, kad visų katalikų yra griežta pareiga platinti ir palaikyti katalikišką spaudą. Katalikiškos laikraštis yra tas, kuris vertindamas, aprašinėdamas įvairius gyvenimo įvykius vadovauja Bažnyčios mokslu. Katalikiškos spau-

dos uždavinys visą žmonių gyvenimą persunkti Kristaus dvasia. Katalikai, kurie nerimiai katalikiškos spaudos, jos neskaityt, tai tie katalikai apleidžia labai svarbias savo gyvenime pareigas. Šie Bažnyčios Kunigaikščio žodžiai įsidėmėtinai ir lietuviams katalikams.

Lietuviai Kanados Universitetuose

Į Kanadą lietuviai pradėjo emigruoti daugiau, kaip prieš 30 metų. Tai buvo daugiausia darbininkai, kurių vaikai dabar baigė vidurines mokyklas jau stoja į universitetus studijuoti.

Siuo metu Winnipge un-tų lanko du lietuviai, Toronto univ. jurid. fakultetą šiais metais baigia K. Pocius ir V. Jasaitis inžinerijos mokslus. V. Jasaitis yra vienas iš gabiausių universiteto sportininkų. Jis yra laimėjęs tris aukščiausias sporto dovanas.

Toronto vidur. mokyklos lanko daugiau kaip 20 lietuvių, kurie visi pasiryžę toliau eiti mokslus vietos universitete.

— LONDONAS. Gruodžio 17 d. Didžiosios Britanijos karalius Jurgis VI Puckinghamo rūmuose priėmė užsienų reikalų ministrą Edoną ir karą ministrą Duff Cooperį.

IS LIETUVOS PADANGĖS

Lietuvos muzikų suvažiavimo

Jvykusio gruodžio m. 15—16 dienomis priimta eilė svarbių nutarimų šią vasarą numatyta surengti, ne tik rajoninės, bet ir apygardų dainų šventės. Priimtu rezoliucija, kad Svietimo Ministerija skirtų dainų inspektorius, kad būtų įsteigta Klaipėdos opera ir simfoninis orkestras, atgaivinti Klaipėdos krašte giedotojų chorai. Smarkiai pasisakyta prieš įvairius galstroliterius svetimėlius, iš užsienio. Teko ir «radio pupų dėdė», kurio tuščia, nevykusi programa reikalaujama išmesti ir t.t.

Apsidirbs su svetimaisiais meistras

Daugely jmonių dirbantieji svetimi šaliai nemoko meistrauti lietuvių. Dabar vėl eilė Kauno jmonių susitarė pasikviesti iš užsienio meistrų, kurie aedirbtų, bet tik mokytų lietuvius. Kai šie pramoksia, užsieniečiai bus atleisti.

Lenkų kareiviai peržengė demark-liniją

Havaso pranešimu, praėjusį šeštadienį apie 4 val. po pietų, apsiginklavę lenkų kareiviai, iš Okupuotosios Lietuvos perėjo nepriklausomos Lietuvos teritorijon, kartu perkeldami Lietuvos teritorijon ir gaires, kuriomis yra nužymėta rjbos tarp nepriklausomos iš okupuotos Lietuvos. Pasienio sargybai užprotestavus, atgal pasitraukę lenkų kareiviai ir savo vieton buvo atstatytos gairės.

Pavasarininkams nedavė radio pusvalandžio

Kaune yra valstybės lėšomis statyta ir išlaikoma radio stotis. Kai kurioms organizacijoms yra skirta per savaitę du ar trys pusvalandžiai, pav. šauliams, skautams, Vilniui Vaduoti S-gai, jaunaliutuvams. Pavasarininkų organizacija, «jaunimo tarpe yra viena didžiausių. Buvo kreiptasi į atitinkamas įstaigas, kaip kitiems, kad ir pavasarininkams būtų skirta bent vienas pusvalandis per savaitę. Prašymas nebuvo patenkintas. Vis dėlto kelta yra, kai iš vienos pusės nuolat trūkiama valdiškos spaudos apie vienybės reikala, apie vadams ir vadukams besąlyginį klusnumą, o iš kitos pusės tie patys vadai ir vadukai skirsto visuomenę su privilegijomis ir be privilegijų. Tačiau pareigose, mokesčių mokėjime visai lygtūs. Todėl nereik nę stebėtis, laikas nuo pasireiškia neramumai, nepasitenkinimai. Juk dar yra žmonių honorinčių būti vergais, neparduodančių savę laisvės nė už jokią grąžį.

Provokatorių nubaudė 3 mt. s. d. kal.

Kai buvo paskelbta, jog bus duodamos premijos, kas prie plentų piasuto telefono stulpus, V. Sinkevičius pranešė Silavoto policijai, kad balandžio 30 d. 12 val. jis matęs, kai 5 ūk-kai 7 km. nuo Kauno plovę telefono stulpus. Ūkininkai buvo suimti ir užvestas tardymas. Tačiau paaiškėjo, kad tą naktį Sinkevičius buvo namie ir negalėjo matyti, o įskūstieji ūk-kai irgi miegoję. Tada ūkininkus paleido, o Sinkevičių suėmė, nes buvo nustatyta, kad jis skundė kerštadas ir norėda-

mas gauti premiją. Už tai Sinkevičius Marijampolės apyg. teismas nubaudė 3 mt. s. d. kal. Apeliaciniai Rūmai sprendimą taip pat patvirtino.

Po Birštono kurortą vaikščioja vilkai

Vieną naktį jie labai išgąsdino vaistininką Kaplaną, kuris išgirdęs bel džiūt dūris, pažūrėjo pro langą ir miestelio g-vėje prieš bažnyčią pamatė kelis vilkus.

Iš Alytaus pranešama, kad vietos medžiotojų d-ja gauna daug prašymų suruošti medžiokles, nes nuo Birštono ligi Varėnos ir Kapėiamiesčio vilkai bastosi ne tik po miškus, bet ir po kaimus. Daugeliui ūkininkų išpiovę gyvulius.

Butų nuomą kelti draudžiama

Siuo metu Kaune kai kurie namų savininkai bando kelti butų ir jmonių patalpų nuomos kainą. Teko patirti iš Kainų Tvarkytojo įstaigos, kad butų ir patalpų nuomos kainą nebus leidžiama pakelti. Tikslai išimtiniais atvejais, kai padaromas pagrindinis remontas, įveda mas vandentiekis, centrinis šildymas ar kiti pagrindiniai įrengimai, kainos pakėlimas gali būti pripažintas pagrįstas nuomos pakėlimas bus griežtai baudziamas.

Nubaudė smurto vartotoja

Siaulių policija buvo sučiupusi slapta žydų jaunimo «Halucim» orgjos susirinkimą. Žydai apskundė, kad per kvotą M. Ivanauskas prieš juos vartojęs smurtą. Siaulių apyg. teismas jį užtai nubaudė 7 par. arešto lygtinai, Ap. Rūmai, svarstydami apel. skundą, bausmę patvirtino.

Su žmona gyvenk taikoj

Aleksoto gyventojas Petras L., būdamas girtas, Ginteriškių gatvėje sukė lė tokį triukšmą, jog visa gatvė buvo pritvinsusi žmoniu. Už tai jam teko nakvoti nuovados daboklėje ir atsakyti prieš Apylinkės Teismą. Teisme kaltu pripažino ir prašė pasigailėti, nes sakosi, pasigėręs nesąmoningai. Ejęs blaivus, kaip žmogus, iš darbo namo. Gatvėje susitikęs su žmona, kuri pradėjusi jį barti. Jis supykęs ir norėjęs žmonai atkeršyti. Iš to pykčio nuėjęs į restoraną ir negyvai nusigėręs. Bet dėl to jis dvigubai nukentėjo; daboklėje nakvojęs ir savo žmoną dar daugiau užpykęs. Prašė jį užjausti ir sumažinti kiek galint bausmę. Apylinkės Teisėjas jo pasigailėjo ir, nors jis jau ne pirmą kartą baudziamas, nubaudė jį 20 litų arba 2-mis paromis arešto.

Išleidamas iš salės žmogelis tyliai sušnabždėjo: «Nepatariu niekam šitaip savo žmonoms keršyti».

Karo laivas nužudė 7000 ryklių

Olandų karo laivas «Batavia» buvo pasiųstas strateginių uždavinių atlikti prie Zondo salų, kur jis išbuvo du mėnesius ir šiomis dienomis grįžo į

Olandiją. Laivo karininkai pasakoja, kad tose vietose pastaruoju metu labai daug priviso ryklių, dėl kurių net tiesiomis vietomis negali skraidyti lėktuvai. Kai kartą vienas lėktuvas (hidro-

Olandija visiems kraštam pavyzdys

Olandijos du trečdaliu gyventojų sudaro protestantai, kitas trečdalis katalikai. Tačiau gyvenime katalikų jta ka labai didelė. Stai kad ir mokyklas paimkim 1935 m. katalikiškas mokyklas lankė 447 tūkst. mokinių, o protestantiškas 293 tūkst. Olandijoje yra didele laisvė steigti privatinės mokyklas. Valdžia privatinę iniciatyvą labai brangina ir nesikėsina ant niekieno laisvių. Dėlto žmonės vyriausybę patenkinti ir krašte ramybė viešpatuoja. Valdiškų mokyklų beveik nėra. Valdžia skirtus pinigų švietimui, atiduoda privačioms mokykloms.

Katalikai Filipinų salose

Ateinantį, vasario m. vienoj Filipinų saloj, Maniloj, bus TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS. Čia paduosime kai kurias žinias apie tų salų katalikų gyvenimą. Filipinų salose yra 12 milijonų gyventojų, iš kurių 15 tūkst. ispanų ir 3000 amerikiečių. Visi kiti indėnai.

Katalikai sudaro daugiau 90% visų gyventojų, apie vienuolika milijonų. Religinis gyvenimas puikiai klesti. Privatinėse ir valdiškose mokyklose dėsto ma tikyba. Manilos katalikai turi vieną iš seniausių universitetų, įsteigtą 1611 m., su įvairiais fakultetais kuriam studijuoja apie 4000 studentų. Katalikų spauda irgi yra imponuojanti.

Katalikų Friburgo Universitetui 50 metų

Minėtam universitetui gruodžio mėn. 23 d. suėjo 50 m. nuo jo įsteigimo. Šio universiteto įsteigimas, tai gražiausių Sveicarijos katalikų svajonių įgyvendinimas.

Friburgo universitetas yra garsus visoje Europoj. Jame studijavo nemaža žymių Lietuvos žmonių. Dar keleta lietuvių studentų ir dabar ten studijuoja

ŽMONĖS BUS DIDESNĖ

Jungtinių Amerikos Valstybių biologinis institutas, ilgai tyrinėjęs žmogaus ūgio problemą, pagaliau priėjo išvadą, kad per pastaruosius 80 metų amerikiečių ūgis didėjęs 8/10 milimetro dalimis kasmet. Tačiau tuo pačiu laiku žmogaus svoris nė kiek nepadidėjęs.

Toks pat ūgio padidėjimas pastebėtas ir Vokietijoje. Pav. 1924 metais vidutinis vokiečių ūgis buvo 146 centim., o 1933 m. jau 152,7 centim. Norvegai nuo 1878 metų padidėjo net 3 centimetrais, švedai — 4,5 centim., šveicarai — net 9,54 centim., olandai, danai ir italai — 6,67 centim. Manoma, kad ūgio padidėjimas priklauso nuo pagerėjusių higienos sąlygų.

S K E L B T Ų S T I K
«SVIESOJE»

PAPARONIO

TYRLAUKIAIS RUSČIAI SUŠVILPĖ

Tyrlaukiais rusčiai sušvilpė vėjas Ir sniego kalnus suka aukštai, Užtraukė liūdną dainą vežėjas Ir užliūniavo kažką gailiai.

Mane daboja, lyg koks erelis, Lūpas sučiaupęs gudas nuožmus. Vien tik iš tolo skamba varpelis, Lyg laidotuvių ženklas baisus.

Sarpūs ristieji, kelią pažinę, Stačiai žemiuosna neša mane, Liki tu sveika, brangi tėvyne, Jau nematysiu daugiau tave.

Sudiev per amžius, gūsta savoji, Tarp žalių medžių, vyšnių sode Ir tu, mergele mano jaunoji, Jau nematysiu tavęs ol ne.

Rankos sukaltos, kardo netekau, Jaunas priteimo man žvilgsys, Brangi jaunyste, rausvesnio veido— Ir jus Sibiras greit užgesys.

Nauji išradimai

JAU AMŽINAS JUDESYS SURASTAS

Taip vadinamo perpetuum mobile (amžino judesio) išradėjai patentams registruoti įstaigoj jau užregistravo ne vieną sumanymą. Bet vis dar buvo ne tai. Išitus šimtmečius žmonės laurė galvas pagaminti tokį judesį, kuris pats neužsukamas ir nevaromas niekada nesustotų. Ir štai. Po daugelio metų tyrinėjimų Paryžiuje vienam šveicarui J. Reutter'ui pasisekė išrasti naują laikrodį, kuris varomas nuolat besikeičiančios temperatūros. Pagal šį dėsnį Le Coultre Sveicarijoj yra pagamintas amžinai einantis laikrodis. Stiklinis vamzdis, pripildtas gyvojo sidabro ir tekančių dujų yra naujojo laikrodžio judomasis ratelis. Pakanka visai mažo temperatūros pasikeitimo, kad sujudėtų vamzdelyje gyvasis sidabras, kuris savo ruožtu sujudina metalinį būgną: šį menkutį judesį priima laikrodžio plunksna, kurios niekada nereikia užtraukti. Temperatūros pasikeitimas vienu laipsniu C varo laikrodį ištais penkis paras. O temperatūra juk keičiasi dieną ir naktį. Silpniausias energijos stulėjimas padaro tai, kad mechanizmas eina.

Laikrodžių dirbėjams naujas išradimas kelia baimės. Senųjų laikrodžių raktai, užtraukimas, elektros srovė gali būti pakelsti į šilumą. Iš saulės atei nanti šiluma laikrodį užtraukia. Tai yra lyg iš mirusiųjų prisikėlimas senojo saulės laikrodžio, tik jau komplikuo tesnė ir moderniškoj formoj. Šis laikrodis išoriniai nesiskiria nuo paprasto laikrodžio, bet savo ėjimu jis yra panašus amžinam gamtos judesiui.

KAIP MARKONI SUSIKALBĖJO

Tautinės radio draugijos Jungtinės A. Valstybės dešimtmečio proga Markoni (garsus šių dienų radio išradėjas) turėjo labai įdomų pasikalbėjimą. Nuo savo laivo, esančio prie šv. Margaritos Ligure jūros kranto, jis iššaukė per radijo Amerikos radio draugijos pirmininką, kuris tuo metu skraidė lėktuvu viršų New Yorko ir Prancūzų ministerij, kuris tuo metu taipgi buvo lėktuve. Kai visi trys susijungė, Markoni pradėjo pasikalbėjimą, kuris tęsėsi pusę valandos. Markonio balsas skambėjo aiškiai ir tikrai. Pasikalbėjimas buvo transliuojamas ir per kitas radio stotis.

GERESNIUJU BALTINIŲ SKALBIMAS

Visus brangius dalktus žmonės saugoja ir taupo. Baltinius, ypač geresnius, reikia taupyti, nes nesam tokios, turtingos, kiek panešiotus galėtume tuoj naujai pakeisti. Del to reikia juos rūpestingai ir sumaniai tvarkyti, kad jie kuo ilgiausiai laikytųsi sveiki ir švarūs.

Visų pirma, negalima jų taip sušėti, kad būtų panašūs į autus. Tad baltinius reikia nuolat keisti. To būtinai reikalauja sveikata. Be to, nesvarių baltinių negalima ilgai laikyti neskalbtų, nes nuo prakaito jie paruduoja. Norint, kad ilgiau stovėtų skalbiniai būtų balti, tenka pavartoti atšresnes skalbimo priemones, pavyzdžiui, chlorą. Tas baltiniams labai kenkia. Gi chloro nevartojant, baltinių negalima gerai išskalbtų. Prie geresniųjų baltinių reikia priskaityti vyrų apykakles, rankogalius, viršutinius marškinius, krūtines ir šiaip ne kasdien nešiojamus baltinius.

1. DĖMIŲ IŠĖMIMAS

Prieš baltinius pamerksiant, reikia išimti iš jų dėmes. Rašalo ir rūdžių dėmes galima išimti tokiu būdu: dėmę apibarstoma druska ir palaikoma ant verdančio vandens garų. Paskui druską nuplaunama, o jei dėmė iš karto neišnyksta, tą patį pakartojaime antrą kartą.

Pelėsių dėmės, kurios pasidaro troškiai sumetus į krūvą ar sukčius į maišus drėgnus sušėiotus baltinius, labai sunkiai išsiima. Jei šios dėmės dar neįsisėmėjęs, jas galima šitaip išimti: šaukštas valgomosios druskos ir šaukštukas amonijako (šlindspirito, lekiantysis spiritas) ištirpina-

ma stiklo vandens ir tuo mišiniu ištrinamos dėmės. Ištrynus, baltiniai palaikomi ore, kad gerai išsivedintų; po to vandeniu išplaunamos dėmių vietos.

Prisivilinimo dėmes galima išimti vandeniu. Jei dėmės įsisėmėjęs arba sudeginti audiniai, sunku jas beišimti.

2. PAMERKIMAS

Išėmus dėmes, smulkesni skalbiniai (apykaklės, rankogaliai ir k.) surišami poromis, kad nepasimestų ir nesimaišytų. Paskui visi skalbiniai merkiami į drungną muilinę vandenį tokia me inde, kurį galima dėti ant ugnies, ir pamažu užvirinami. Kiek pavirinus, skalbiniai paliekami kurį laiką pamirkti tame pačiame muiliname vandeny.

3. PLOVIMAS

Rytojaus dieną visi skalbiniai gerai ištrinami naujai padarytame muilname vandeny arba gerame šarme (būtinai kitame, o ne tame, kur baltiniai mirko, nes jame beverdam pasileido daug baltiniuose buvusių nešvarumų) ir po to kokią pusvalandį dar pavirinama. Tik nereikia baltinių mesti į karštą vandenį, o į šaltą ir jį palauginti užvirinti.

Pavirinus, baltiniai antru kartu ištrinami ir išskalaujami pirma gana karštame, o paskui šaltame vandeny. Skalaujami, kol visai pasilaisvina nuo muilo.

4. DŽIOVINIMAS

Skalbiniai geriausiai džiošta ore, saulėje. Prieš džiošanant, nuvalomos viršės. Dar didesniai atsargumui, smulkūs skalbiniai suveriami ant siūlo ir už jo pakabinami. Kad skalbiniai bedžiudami nesudulkėtų, galima juos uždengti.

5. KRAKMOLINIMAS

Išdžiūvę baltiniai rengiami prosnui (lyginimui). Bet prieš tai jie dar krakmolinami.

Seimlininkės žino dviejų rūšių krakmolinimą: paprastąjį su ryžių krakmolu, ir blizgantį — su „briljantiu“ krakmolu.

Ryžių krakmolo skiedinys padaromas tokiu būdu: šaukštukas borakso ištirpinamas vienoj šešioliktoj daly litro verdančio vandens, kartu ir 100 gr. ryžių krakmolo išleidžiama viename litre vandens, ir paskui abu skiediniai sumaisomi. Taip paruoštas skiedinys tinka jau vartojimui.

Briljantinio krakmolo skiedinys sudaromas šiaip: 100 gr. briljantinio krakmolo išleidžiama 1 litre šalto vandens. Šis krakmolas padaro skalbinius blizgančius ir kietus. Abu skiediniai padedama kokią valandą prieš krakmolinimą pastovėti. Prieš krakmolinimą skiedinys reikia gerai suplakyti.

Duotosios krakmolo proporcijos užtenka porai viršutinių marškinų, porai rankogalių ir porai apykakių.

Prieš krakmolysiant reikia švariai nuplauti rankas, ne pro šalį nutrinti jas borakso skiediniu. Krakmolyti galima tik gerai išskalbtus ir išdžiovintus skalbinius. Be to, reikia žiūrėti, kad krakmolas gerai įsitrintų į skalbinius, dėlto nereikia iš karto į krakmolą sumerkti daug skalbinių. Sumerkus, kokias 5 minutes gerai juos patrinti. Tada gerai nuspausti, įvytioti į švarią baltą medžiagą ir taip palikti kokią

valandą. Jei dar krakmolo liktų, reikia leisti jam sugulti ant indo dugno, nupilti vandenį ir išdžiovinti. Toks krakmolas vėl galima vartoti.

6. PASIRENGIMAS PROSINIMUI

Darbas nesiseka, jei nėra įrankių. Tat ir iškrakmolytiems baltiniams suprotyti (sulyginti) reikalingi įrankiai: a) švaria lininė medžiaga apsiūta lenta, ant kurios liginama; b) kaip galima sunkesnis lygintuvas (prosas); c) skuduras lygintuvui nuvalyti ir karštumui išmėginti; d) indas vandeniui laikyti; e) švarus lininis skuduras per daug sausoms baltinių vietoms sudrėkinti; f) į skudurą įrištas stearino gabaliukas (žvakigalis) lygintuvui (prosu) nuvalyti; g) kaulinis peilis (gerai nulyginto kaulo galiukas) smulkios klostės sutvarkyti; h) kietas odinis blizgintuvas; i) indas krakmolo skiediniui ir k) lūninės medžiagos gabalas iškrakmolytiems skalbiniams įvytioti.

Svarbu paruošti ir lygintuvus. Prieš pradėsiant vartoti jis nutrinamas šmireline popiera (kuria švelinami peiliai ir šakutės), nušluostomas ir įtrinamas stearinu, kad būtų slidesnis. Tik žiūrėti, kad nepalikytų riebalų dėmių.

Graziai lygina tik karštas lygintuvus. Jei jis limpa prie medžiagos, tai dar nėra užtektinai karštas. Lygintuvo karštumas pirma išmėginamas ant kokio skuduro ar popieros. Jei degina, reikia jį keliskart pertraukti per šlapią medžiagą. Tada vėl švariai nušluostomas ir įtrinamas stearinu.

Kuriant lygintuvą angliais, reikia žiūrėti, kad jų neprikristų į apačią, nes iš ten žarijos gali iškristi ant medžiagos ir ją sudeginti. Be to, pridėdant naujų anglių, reikia iškratyti pelenus, nes jie neleidžia lygintuvo apačiai įkaisti.

Iš „Liepsnos“.

KAD KITIEMS IR SEKASI...

Stoties bufete sėdėjo Paulius Seitas ir dosniai vaišino savo tarnybos draugą Juozą Beisutį, kurį čia rado jau nusilesusį. Ant staliuko stovėjo keli tušti buteliai, lange suposi vijoklis, ir prie lubų prisegtam kaspinė žyzė musės.

Paulius sukišęs rankas giliai į kėlinių kėsenis, atstatęs auksinę grandinę papuoštą krūtinę, ištiesė kojas į vidurį aslo ir, klaidingai prisimėsdamas, jau kelintą sykį kažką šnabzdėjo savo kompanijonui, kuris vilgė nulietoj degtinę prieštą ir bandė stalo nupiešti skrendantį karvelį su laišku snapu.

— Duociu savo ūsus nurauti (o tokių ūselių, brol, nė keizeris neturi), — iš visos širdies prisiekinėjo Seitas, — jei žinotum, kam atestogų paėmiau.

— Suva ten matė tuos tavo reikalus, — burbtelėjo Beisutis ir savo paraudusiomis akimis išmatavo nuo kojų iki galvos ir nuo galvos iki kojų pasirodžiusią tarnaitę.

— Nežinai, matau, kad nežinai! — džiūgavo Paulius. — Bet galėčiau pasakyti, jei norėtum.

— Na?

— Tik, brol, tą naujieną reikia aplaistyti. E, dar vieną butelink!

Mažas, plikas kaip dynas pardavėjas, ilgomis rankomis skėtriodamas, atnėšė degtinę ir vėl įlindo į savo kampaną, tapydamas lūpas, lyg ką kramtytų.

Seitas paėmė butelį, sudavė delui į dugną, ir kamštis išlėkė į palubę. Pripylęs stiklinukus, jis tarė:

— Nuryk šitą kielės koją, brol.

Ir vjeau maktu jis ištuštino savo dalį. Juozas iškišo liežuvio galą, pamirke jį degtinėje ir tarė:

— Geras, bjaurybė.

Po to patyrimo jis apsilaižė ir ėmė smaguriuoti.

— Taigi, kai pamanau, — kalbėjo Seitas, — rodos, lyg skruzdėlės pradeda gyslonis bėgti. Toks šiuapulis nukrato nuo pakanšio ligi užkulnių.

— Na, na! — nusistebėjo Beisutis.

— Netiki, brol? — pasikarsčiavo Paulius. — Matyti, savo amžių nesi švelnesnių jausmų turėjęs.

— Tegu juos paraginė, tuos jausmus.

— Mat, kad apie tuos dalykus išmanai tiek, kiek jautis. Bet aš tau vis tiktai pasakysiu.

Tai taręs, Paulius atsargiai apsidairė po bufetą, prisidėjo prie lūpų pirštą ir, sujaudintas, prašnibzdėjo draugui į ausį:

— Dabar važiuoju pas Laiviu Marytę... susituokti.

Po tų žodžių jis atsilošė, sunkiai atsipūtė ir dar pridėjo:

— Dievulėliau, kokia ji lipėn!

— Žiūrėk, rup... — ėmė stebėtis Beisutis, bet nespėjo, nes tarnautojas riktelėjo:

— Traukinys!

Savo ateitim sužavėtas. Seitas skubiai apmokėjo išgertuves. Siūbuodamas, kaip marių laivas, išbėgo jis ir su triukšmu įvirto į vagoną.

Paulius griuvo į suolą, balsu, be

jokios priežasties — greičiausia iš linksnumo — pasiuntė nežinios dievams keiksmą ir tik tada prieš save pastebėjo ponį, kurį išdidžiai į jį dėbėjo. Ją pamatęs, laimingasis jaunikis susyk surimtėjo ir prabilo:

— Dovanokit, gerbiamoji ponie, kad aš čia įdrambėjau truputį persmalkiai. Bet traukinys jau buvo beeinas, ir kitaip pasielgti negalėjau. Tačiau traukinį nekaltinu, nes jį priedermė greitai vaikščioti, o nuo to priklauso mūsų tautos gerovė ir...

Paulius pastebėjo, kad ponitė ne kantriai žvilgčioja pro langą ir nervingai kramto apatinę lūpą. Jis nutilo ir atsisėdo, žiūrėdamas į jauną pavarą.

Telegrafo stulpai, eglės šmėkščiojo pro šalį. Ten garnys suko ratą, piemenaitė su ryškėta gainiojo keletą žąsų, ten vėl malūnas kilnojo savo rankas. Ties pervaža stovėjo akinukas, o jo arklys į dyseį kasėsi snukį.

Laukuse, susilenkę, paskui žagrą vaikščiojo artojai, ir vaikai, iš tolo pastebėję traukinį, bėgo artyn.

Seitui atrodė, kad šandie tarai šventė — juk ta saulė tokia linksma ir dangus toks giedrus! Tik pamanyk, žmogau — vestuvės! Ir koks smagus. Visam gyvenimui, visam, visam...

Dabar turėsi tu ir jos plaukus, ir lūpas, ir... Ne, kas gi tylės tokia valandą, kai pakeliui beržai šoka, kai po vagonu ratai cypia, švilpauja ir groja, kai garvežys net pridusęs skuba ir tra-

ta: „Pas Marytę, pas Marytę, pas Marytę...“

Paulius linktelėjo ir tarė:

— Gerbiamoji, kai pamanau, kad būsit turėjusios švelnių jausmų...

Ponia kietai suspaudė lūpas ir pakreipė akis į kitą pusę. Tai nerūgšdino jos kelio draugo, kuris plepėjo:

— Kai pamanai, kad gyvenimo estetika — moteris... Beje, gerbiamoji, ar pažįstai ją? Ne? Mat, kad ne! Bet juk tai Marytė! Tikras angelėlis! O kia maža! Rodos, į nosinuką susivynio tum. Kai paimti į sauja, taip ir uelieka nieko. Tikra žy...

Durys trinkelėjo. Su laukų oro srovė įėjo kontrolierius ir sulėtino nuotaką Seitui, kuris vis dėlto spėjo dar vaptelėti:

—...liukė.

Ir jis atkišo bilietą, kurį kontrolierius perbraukė mėlynu pieštuku, ir tarė:

— O skuba?

— Ką? nustebė Paulius.

— Prašau skubos bilieto.

— Jo niekados nereikėjo!

— Ekspresu...

— Ekspresu? Papaiko! — išsigando Seitas.

— Matyt, pone, apsirikit. Paprastas traukinys eina pusvalandžiu vėliau.

— Kad kokios, dar Sirmajūkus nestos, — balinios Paulius.

— Tuojau pasieksim tą vietą. Nestos. O kadangi toliau turėsit važiuoti be bilieto, tai prašau paso.

(BUS DAUGIAU.)

LIETUVIAI: Visi kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesa" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesa" gyvina visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniais bei medžiaginiais Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesa" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

"SVIESOS" PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a: Iš provincijos pinigus siųsti Redakatoriaus vardu.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas - operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGŲ. Gydydamas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvieną momentu — (DIENA ir NAKTĮ) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vaistinė

PASSERINI
Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO

LIETUVIS DAILINIKAS

São Paulo, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidžiai dailės — paisybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. t. ant drobės aliejiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, teskreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

SKAITYK IR PLATINK

"SVIESA"

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinėti, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retiro — p. Baužio krautuvė [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinė [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvė — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvė — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — rua Coronel Moraes, 338.

Dr. B. K. Chiplakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Efigenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydydas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano

LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkīn

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, įporkos, žemės pirkimas ir pardavinimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS, SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS — PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAULO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERŲ IR SLAPAMO KELIŲ LIGOS KONSULTORIJA:

RUA QUINTINO BOCAIUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77.
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIMA NUO 2 IKI 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.

Sį skelbtiną deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas Laisinskas, kuris labai geria minėtą gydytoją dėl jo paties išgydymo nuo begalo sunkios ligos.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Sausio m. 17 d. buvo šauktas Lietuvos Konsulate visų lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimas aptarti lietuvių kolonijos dalyvavimą ruošiamoj sąryšyje 50 metų imigracijos sukaktuvėmis, paroda. Išrinkta komisija parodoj dalyvavimo sąlygoms iširti. Jei būtų galimybės parodoj dalyvauti, tai parodos komitetas susidarytų po vieną atstovą iš visų organizacijų atstovų. Teko sužinoti, kad paėmimas atskiros lietuvių kolonijai pavilijono atsteitų 6 tūkstančius milreisus. Dalyvavimo, ar nedalyvavimo klausimas bus svarstomas dar organizacijų atstovų posėdyje sausio 24 d. Be abejo dalyvaujant parodoj, būtų gražios progos garsinti lietuvių kolonijos vardas. Bet visa tai yra surišta ir su nemažomis išlaidomis. Taip pat buvo svarstyta ir Tautos šventės šventimo klausimas. Nutarta pirma šis reikalas pačioms organizacijoms apsvaistyti ir galutinai, vienaip ar kitaip susitarti, sausio m. 24 d.

CANINDE IR BOM RETIRO SKYRIAUS BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Įvyko praėjusį sekmadienį šv. Antano do Pary parapijos salėj. Buvo svarstyta laikraščio „Sviesos“ reikalai, išrinkta skyriaus valdyba ir iškelta šiaip įvairių klausimų, kaip pavyzdžiui vaikų darželio reikalai ir kita. Susirinkimas praėjo gražioj nuotaikoj.

NELAIMIŲ KRONIKA

— Pirmadienį, sausio m. 18 d. Jonas Vilkauskas, iš Quinta da Paneira, važiuodamas bonde 32, linija Praça da Sé — V. Prudente, buvo sunkiai sužeistas kitos, pro šalį pravazuojančios bondės. Sužeistasis, stovėjęs ant bondės laiptų. Prie vieno užsikimšimo, Vinkauskas valdymas nuo rūbų purvą, nepastebėjęs iš pryskio ateinančios bondės, kuri į užkabinusi ir sužiedė. Dabar jis guli Santa Casoj, sužalojimas labai pavojingas.

— Vladiui Kriauciūnui, Bendruomenės nariui „Hospital Sanaritano“ ligoninėj padaryta sunki kojos operacija. Šią ligoninę norint pasiekti reik važiuoti bonde Higienopolis 25 Nr. Išlipus iš bondės dar reik truputį pėsčiam paėjti. Draugai, pažįstami, nelaimių ištiktuosius savo draugus atlankykite, pajairindami jų pilkas ir pilnas kančios dienas. Korespondentas.

RED. PASTABA. Būt įdomu, kad mūsų korespondentai praneštų ir apie nukentėjusių šeimų likimą, jų medžiaginę padėtį ir t. t. Atsidūrusiems, ne iš savo kaltės sunkioje padėtyj, kokių nebūt būdu, reik padėti.

GRAZUS KURSANTŲ VAKARAS

São Paulo mieste „Vyskupo Motiejaus Valančiaus“ salėj, pereitą šeštadienį, šio mėn. 16 d., buvusieji šios mokyklos kursų lankytojai, mokyklos naudai suruošė vakarą, kur buvo gražiai suvaidinta iš 4-rių veiksmų, iš Lietuvos prieškarinių laikų gyvenimo komedija „Vagys“. Vadovaujant mok. Edv. Pažera, vaidintojai savo roles atliko labai gražiai. Šis vakaras buvo tartasi daryti su tėvų komiteto padėjimu, bet dėl tam tikrų priežasčių ir grieto rengimo, tėvų komitetas norėjo vakarą atidėti, kol parvažiuos šios mokyklos vedėjas mokytojas Bakys. Gi mok. Pažera gavęs iš Tėvų Komiteto tokį pareiškimą, nieko komiteto narius nepranešdamas nutarė vakarą vykdyti iš tėvų komiteto vakarą dalyvavo komiteto sekretorius Butauskas ir J. Jaku

baitis, padėdami palaikyti salėj tvarką. Žmonių buvo vidutiniškai. Tvarka pradžioj buvo pavyzdinga. Bet apie 2 v. nakties, atėjus iš gatvės keletai asmenų, kurie jau buvo įsitraukę „šv. Izabelės asarų“, ėmė tvarką ardyti braudasi salėn neapinuokėdami „jėjimo“. Kilo trukmas, kuris baigėsi apsistumdymu. Gražią vakaro nuotaiką ardė iš vardo labai lietuviškos sąjungos vyrai, žinoma prisigėrę „Izabelės asarų“. Beabejo, toks elgesys nedaro garbės ir visai kolonijai. Kursantas.

NEUZMIRSKIT,

kad Villa Bellos Liaudies Meno Korporacija 30 d. sausio S. Caetane duos savo 1-ji festivalinį spektaklį. Programa sudėta su visais liaudiškais prasmuotais: 1) sodietiškos dainos su žodžiais ir bei žodžiai be dainos — ciltacijos, 2) laimingi ir nelaimingi gyvenimo marnščiai, 3) perstatymas liaudies nupintų dainučių garsų per moterų ir vyrų chorą, 4) bernužėlių — pumpurėlių, mer gužėlių — aguonėlių jaunatvės vaizdai ir t. t.

Tas viskas bus perduota per Korporacijos radijošio triūbelę į salės erdves. Taigi kurie salėj bus turės malonumą tą viską išgirsti. Todėl neužmirškite ir visi atbraukite į šį linksma subatos vakarėlį, į S. Caetanėlį, išklausti radijušėlių, ir pagudsti širdužėlę. Kvieslys.

JAUNIMUI BUS IDOMI PASKAITA

Kitą sekmadienį, sausio m. 31 d., 2 val. po pietu Villa Bellos mokykloj bus skaitoma šios apylinkės jaunimui įdomi, iš auklėjimosi srities, paskaita. Paskaitą skaitys kun. Ragažinskas. Paskaitoj bus liečiami svarbūs, rimti ir įdomūs klausimai. Todėl apylinkės jaunimas prašomas ateiti paskaitos pasiklausyti.

NEVAZIUOJA AUTOBUSAI VILLA ZELINON

Prasidėjus smarkesniai lietui, jau ir taip „pallegę“ šios linijos autobusai visai nesveikuoja — nevazinėja. Vis dėlto, reikėtų daryti žygių į atatin-kamas įstaigas, kad šios linijos susisiekimas būtų sutvarkytas.

VISUOTINIS BENDRUOMENĖS

Susirinkimas numatomas šaukti 21 d. vasario proga metinės sukakties nuo lietuvių bažnyčios pašventinimo.

VILLA BELLOS „SVIESOS“ SKAITY- TOJŲ DĖMESIUI

Lig šiol „Sviesą“ išnešiodavo Murauskai o nuo šio Nr. Villa Belloj skaitytojams „Sviesą“ išnešios p. Ambroze vičiaus sūnus. Nuo šio laiko „Sviesą“ vėl bus tvarkingai ir laiku pristatoma. Administracija.

KOLONIJOS KAPELIONO PRANESIMAS

Pranešu, kad nuo pirmadienio (25 d. sausio) ligi šeštadienio (30 d.) del vykstančių kunigams rekolekcijų interesantų priminėti negalėsiu. Skubiais reikalais, nesant kolonijoj lietuvių kunigo, lietuvių katalikai, prašomi kreiptis į artimesnių brazilų parapijų kunigus.

Kun. P. Ragažinskas.

SKAITYDAMAS „SVIESA“

ZINOSI

VISKA.

Paieškojimai

Ieškomas Galkys Petras, gim. 1894 m. Siauliu ap., Radviliškio valsė. Zironų km. — Jisai, iš Lietuvos į Braziliją, išvyko 1929 m.

Jisai pats arba kas žino jo gyvenamąją vietą, ku verčiasi bei kokia jo materialinė būklė, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui, São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Eustignejas Grimaiovas, gyv. Lietuvoje, Veselavos km., Obelių valsčiuje ir Rokiškio apskrity. Ieško savo sūnaus PIMANO GRIMAILOVO, kuris prieš 6 metus atvyko į Braziliją.

Jisai pats arba kas žino jo adresą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, R. Aureliano Coutinho 88.

Ona Kalendirenė, gyv. Lietuvoje Skraistgirijje, Siauliu ap. ieško savo dukters JULĖS KALENDRAITĖS — MATUTIENĖS, kuri su vyru prieš 6—8 metus išvyko Brazilijon.

Kas žino jos gyv. vietą yra prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Antanas Romanaukas, kilęs iš Lietuvos—Jurkiškių km. Antalieptės valsė, Zarasų ap., į Braziliją atvyko 1929 m., 1931 m. gyveno Rio Grande do Sul. Kas žino jo dabartinę gyvenamąją vietą, malonėkit pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

„SVIESOS“ PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Siunčiant pinigų iš provincijos, interioro, ar iš ušiesto siųsti, ne „Sviesos“ administracijos, bet kun. Ragažinsko vardu (Caixa Postal 4118 São Paulo). Kitaip susidaro tam tikrų nepatogumų atsiimant pinigus iš pašto.

„Sviesos“ Administracija.

BENDRUOMENĖS PAŠTO DĖŽĖS Nr. 4118.

Visi „Sviesos“ skaitytojai, gali šia dėžutė pasinaudoti gaunant laiškus iš Lietuvos, ar iš kur kitur. Kam bus atsiųsta laišku paskelbsim „Sviesoje“. Adresas rašyti šitaip: vardas ir pavardė Caixa Postal 4118 São Paulo Brazil.

ZINOTINI ADRESAI:

Lietuvos Konsulatas Rua Aureliano Coutinho 88 Telef. 5-4275.

Kolonijos Kapelionas kun. Ragažinskas gyvena Convento S-to Antonio do Pary. Telef. 9-1640.

Raštai siunčiami „Sviesai, bei laiška lietuvių kolonijos kunigams greičiau gaunami šiuo adresu: Caixa Postal 4118. São Paulo.

JAU LAIKAS „SVIESA“ UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

UŽKVIETIMAS

SPECIALIAI UZPRASO V. BELLOS LIETUVIŲ LIAUDIES
MENO KORPORACIJA, VISUS TAUTIECIUS Į SAVO I—JI

FESTIVALINĮ SPEKTAKLĮ,

KURIS ĮVYKS S. M. SAUSIO 30 D., SÃO CAETANE, RUA RIO BRANCO, 45. (LAZIO ERDVINČOJ SALĖJ). PROGRAMA SURINKTA IS LIET. LIAUDIES MENO PRASMATNIU 30 NUMERIŲ: DAINOS, KUPLETAI, SATYROLOGIJA, MARGOLOGIJA IR LIETUVIŲ GYVENIMO PAISAZAI. BENDRAS PROGRAMOS ANSAMBLIS SIEKS ARTI 40 ARMENU; BŪTENT: CHORAS, KVARTETININKAI, KAUNO VALST. TEATRO SUFLIORIAUS GIZELIS, KUPLETISTAS, TURISTAS IR IS PUBLIKOS SAVANORIAI ARTISTAI. NEPAMIRSKITE, KAD BUS UZ KAI KURIUOS NUMERIUS DUODAMOS PUBLIKAI DOVANOS.

PRADZIA 8.30 VAL. VAKARO, PABAIGA 4 VAL. RYTO.

GRIEZ MEISTERIO OGZIVAILOS ORKESTRAS.

TAD PRASOME IS ANKSTO ĮSIGYTI, Į SIA LIAUDIES MENO AUDITORIJA, Į Ė J I M O K O R T E L E S, KAD RENGĖJAI ZINOTU KIEK KĖDŽIU REZERVUOTI. Į Ė J I M O K O R T E L E S GAUSITE IS MŪSU SPECIALIAI PASIUSTU PO VISA SVIETA KVIESLIU. IKI PASIMATYMO: VILLA BELLOS L. L. M. KORPORACIJOS ADMINISTRACIJA.

Lietuvių Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vienos milreisų ir vienas milreisas įrašų.